

Handlingsplan - utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten

Stadens miljöprogram och klimathandlingsplan slår fast att stadens organisation ska vara fossilfri senast år 2030. För att nå målet ska staden bland annat säkerställa att de egna fordonen och maskinerna drivs med el eller andra fossilfria drivmedel, samt att tydliga krav på fossilfrihet integreras i upphandlingar.

Stadsdelsnämnderna ska, under 2025, ta fram en handlingsplan för utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, för att nå en fossilfri organisation senast 2030.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har under de senaste åren tagit stora kliv mot en fossilfri verksamhet inom stadsmiljöområdet. Som framgår i bifogad bilaga består fordonsflottan idag till hälften av eldrivna fordon och till hälften av dieseldrivna fordon som enligt gällande rutiner tankas med HVO100 – ett förnybart och fossilfritt drivmedel. Fordonsflottan kan därmed betraktas som fossilfri, under förutsättning att HVO100 finns att tillgå.

Under perioden jan – sep 2025 har HVO100 utgjort cirka 40 procent av de totala bränslekostnaderna för fordon (personbilar). Den låga andelen beror främst på begränsad tillgång hos förstahandsleverantören. Förvaltningen har under hösten 2025 tydliggjort att leverantör nummer två kan användas vid brist på HVO100, vilket möjliggör en avsevärt högre andel HVO100 framöver.

Vid nyanskaffning av fordon kommer förvaltningen fortsatt prioritera fossilfria alternativ. Inom arbetet med risk- och sårbarhetsanalys har dock behovet av diversifierade drivmedel för fordon lyfts som en strategi för riskspridning.

Stadsmiljöverksamhetens fordon utgör en central resurs för att säkerställa kontinuitet i samhällsviktig verksamhet, såsom tömning av skräpkorgar, skräpplockning, hantering av nedfallna träd och andra insatser i stadsmiljön. Mot bakgrund av detta ser förvaltningen att ett ensidigt beroende av eldrivna fordon kan vara riskfyllt ur ett beredskapsperspektiv. Dieseldrivna fordon möjliggör användning av både diesel och fossilfri HVO100, vilket ger

flexibilitet vid bristsituationer och därmed stärker beredskapen samtidigt som målet om fossilfrihet kan uppfyllas.

Förvaltningens maskinpark består fortfarande delvis av bensindrivna maskiner, såsom slåtterbalk, lövblåsar, bilningsmaskin, vattenpump, mindre gräsklippare och motorsågar. Vid framtida nyanskaffning kommer marknaden att undersökas med målsättningen att ersätta dessa med fossilfria alternativ, i den mån det är tekniskt och funktionellt möjligt.

Samtidigt konstateras att en fullständig övergång till eldrivna motorsågar till 2030 kan medföra risker för samhällsviktiga funktioner, såsom att hålla parkvägar öppna efter storm. De eldrivna motorsågar som stadsmiljöverksamheten köpte in 2021 har visat sig ha begränsad prestanda jämfört med bensindrivna alternativ, särskilt vid mer krävande insatser. Det kan därför vara svårt att ersätta befintlig utrustning utan att påverka operativ förmåga negativt.

Vid upphandlingar tillämpar förvaltningen relevanta upphandlingsmallar och samverkar med miljöförvaltningen för att säkerställa att krav på fossilfrihet ställs i enlighet med de mål och åtgärder som anges i stadens miljöprogram och klimathandlingsplan.

Detaljerad information om utfasningsplanen för respektive fordon och maskin återfinns i bifogad bilaga.